

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Conciones siue Conceptvs Theologici Ac Prædicabiles R.
D. Petro Bessæi SS Theol. Doct. Reg. Galliar. Oratoris**

Besse, Pierre de

Coloniae Agrippinae, A. M.DC.XXIX

Post Cineres Sabbato.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56232](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56232)

rus est, Iesu bone, qui perspecto amore & misericordia tua infinita, inimicis suis exemplo tuo nolit ignoscere; præsertim cum te videat tanta, sine vilo crimine aut delicto, mala, iniuriaq; tolerasse, & à quibus ea acceperas inimicis ignouisse. Ignoscimus, Pater æterne, ignoscimus iam ex hac hora inimicis nostris, atq; eos ex animo complectimur, *Dimitte igitur nobis debita nostra, sicut & nos dimittimus debitoribus nostris*; dimitte, inquam, per merita filij tui, per sanguinem, mortem, ac passionē eius, ad eum plane modum, quo nos omnibus qui in mundo sunt ignoscimus. Atque vbi omnium semel delictorum nobis veniam concesseris, fidelius in hac vita tibi obsequiū exhibebimus, expectantes interim donec te in altera glorificemus.

POST CINERES SABBATO.

Partes.

- I. De iactata navi Ecclesia.
- II. De mari mundi.
- III. De Ecclesia nauis.
- IV. De ventis turbulentis eam impetentibus.

Cum sero esset factum, erat nauis in medio mari, & Iesus solus in terra. Marc. 6.

FIGVRA.

Gen. 7.

MAGNA quidem illa fuit tempestas, qua quadraginta dierum spatio, Arca Noë in aquis diluuij hinc inde iactata, ac mille periculis, licet absq; vilo naufragij timore, exposita fuit: donec columba, oliuæ ramum videntibus vernantem folijs deferens, ad Arcam rediret: quo tandem signo cognouit Noë Deum jam reconciliatum, & aquas diluuij esse imminutas; tunc enim primo venti poni, vndæ cessare, procellæ quiescere, tempestates desinere cœperunt, vt deinde Arca in montibus Armeniæ fixa hæserit. At non minor hodierna die nobis tempestas in Euangelio proponitur. videas hic namq; cymbam, quæ Apostolos, veluti Noachum cum filiis, vehēbat, nō quidem in aquis diluuij, sed in medio

maris procellosi, tumentis atq; vndiq; mortem & extremum periculum minitantis fluctuantem: quæ licet jamjam fluctibus haurienda videatur, salua tamen & incolumis eluctatur: nam vix illam Christus, qui vera columba est, quæ egregium illum ramum, pacis inter nos & patrem suum inixæ symbolum attulit, intrauit; cur statim omnis illa tempestas conticuit, venti quiesuerunt, vnde detumuerunt, & fluctus malaciam induerunt. De hoc mari, de nauis hac, de hac denique tempestate nobis hodie sermo est; at salutata prius illa stella maris, ad quam velut Cynosuram nostrum cursum dirigemus.

AUE MARIA.

Ab eo tempore, quo sanguis innoxius Abelis effusus est, in quo, secundum August. *I. August. 1. di. Ciuit. Di.* Ecclesia cœpit exordium, nūquam in ea fratricidæ Cain, profani Esau, persecutores Pharaones, fornicatrices Iesabeles, proditores Iudæ, aut falsi & improbi ministri defuerunt. Repetamus licet ab ipsa mundi origine memoriam vltimam; repetamus omnia sæcula, reuoluamus omnia antiquitatis monumenta, toris illis quinq; annorum millibus sæculum nō inuenies, quo Ecclesia & ciuitas Dei *3. Reg. 11. Dan. 3. Dan. 14.* persecutiones nō sustinuerit. Video enim tot falsos Prophetas in Israel aduersus vnum Eliam conspirantes: video tot vbiq; in Chaldea fornaces aduersus tres pueros Hebræos accensas: tot lacus, tot speluncas, tot cauernas Leonibus refertas in vnum Danielē in Babylone præparatas: tot tormenta, tot crudelitates in *Exod. 7. 8. 9. 11.* Ægypto aduersus Hebræos conceptas: tot Philisthæos, Amorrhæos, Iebuzæos Chanaanos, Madianitas, Amalecitas aduersus Israel conspirantes: tantos denique vlulatus, tanta lamenta, tantos in Rama in infanticidio audio ploratus. Quæ omnia Dauid coaceruās, Ecclesia victorias iure merito decantat: *Psal. 128. Sæpe expugnauerunt me à iuuentute mea, dicat nunc Israel, sæpe expugnauerunt me à iuuentute mea, etenim non potuerunt mihi* Ac si diceret, *Au-* *Insignis fi-* *dacter o Israel, Catholica inquam Ecclesia, gura Ecce-* *proloquere & confitere, sæpe à iuuentute i-* *stæ.* *nimici mei mei oppugnauerunt, ab incu-* *nabulis mei meis obsederunt, sed semper in-* *vanum*

vanum eorum conatus cecidit, semper vi-
 crix euasit. Profecto, Auditores, Ecclesia
 nostra Bethulia est, quæ quidem ab inimi-
 cis circumuallata fuit, nunquam tamen ca-
 pra; toties quidem oppugnata & vndique
 impetita, at nunquam expugnata, nunquam
 expilata. Ipsa casta illa Susanna est, quæ fal-
 los accusatores non perhorrescit. Pulehra
 illa Iudith, quæ Holofernem prostrernit, iu-
 gulat, ac integros exercitus in fugam verfos
 profigat. Lapis ille est in petra fundatus qui
 est cælestibus illis montibus præcisus statuas
 sine manibus comminuit, ac in cinerem re-
 digit. Arca illa fœderis est, tabulas Legis, &
 virgam prodigiorum operatricem in se con-
 tinens, quæ idola euertit, hæreses subiugat,
 iudaismos profigat. Illa est Salamandra quæ
 in medijs flammis viuit, & per flammam per-
 secutionum incrementa sumit. Sacra illa lau-
 rus est, semper virens, fulmina non formi-
 dans. Pulchra illa rosa est, quæ inter spinas
 non suffocatur. Denique illa palma dici po-
 test, quæ quo magis deprimitur, eò magis
 in sublime sustollitur. Quid amplius, est
 mirabilis illa arca Noe, quæ, quo fluctus af-
 flictionum vehementius insurgunt, eo ma-
 ius incrementum sumit, & amplius efflo-
 rescit, imo quemadmodum aquis diluuij om-
 nia palatia, & quidquid in mundo excelsum
 fuit, obruebatur, sola Arca Noe in montibus
 Armeniæ conseruata: ita quoque omnia
 Regna mundi & Monarchiæ fluctibus, & ar-
 morum procellis immerfa & inuolutæ per-
 ierunt; vnica autem Arca Noe, sancta scilicet
 Ecclesia, Monarchia, inquam, Christi
 Iesu, quæ in æternum non dissipabitur, &
 quæ si fractus illabatur orbis, infracta per-
 manebit, incolumis superenabit. Et quod
 de potente illo Ponti Rege Mithridate, qui
 quadraginta annorum spatio popul. Roma-
 num bello terra marique fatigauit, traditum
 est nullo scilicet vnquã veneno, quod à pri-
 ma ætate eidem assueuisset, necari potuisse:
 idem ipsum de Ecclesia nostra ausim asse-
 re, quæ quod à primo ætatis suæ die veneno
 persecutionum assueuerit, nunquam perse-
 cutionibus potuit succumbere: vt præclare
 nescio quis dixerit:

Tom. 1. Bessai Quadrage.

Sanguine fundata est Ecclesia, sanguine creuit:

Sanguine nutritur, sanguine finis erit.

Nam quemadmodum fratres no primum ma-
 duerunt sanguine Romæ muri, ita fundamē-
 ta Ecclesiæ Christianæ sanguine Christi Iesu.
 Sanguis Martyrum eidem incrementum de-
 dit, vt Cyprian. recte scripserit: *Sanguis mar-
 tyrum est semē Christianorum.* Sanguine etiam
 & resurgentium afflictionum rabie fouetur:
 quin & in sanguine & cæde, quam Anti chri-
 stus exercebit, desinet & sepelietur, denique
 est illa nauis, quæ hactenus semper fluctibus
 maris agitata est, & etiam nū agitatur, vt ho-
 diernum Euangelium declarat. *Cum sero esset,
 erat nauis in medio mari.* Verum, ne hæc nos
 tempestas è cursu orationis alio abripiat, pri-
 mo de mari, deinde de cymba, & postremo
 de ventis orationem instituemus.

Quod ad primū; nihil est omnino, quod II.
 aut melius, aut accommodatius Oceanum Mundus ia-
 ventis agitated, & tempestatibus æstuan- star maris
 tem exprimat, quam hic mundus. Et profese-
 cto ita est, neq; enim tot in mari naues nau-
 fragio demerguntur, quot in mundo animæ
 ad tentationum scopulos illis: ad inferna-
 lem voraginem & barathrum deuoluuntur:
 non Euripus tot agitationes, aut mare com-
 motiones experitur, quot ipse mundus in-
 quietudines: non tot byrtes, & Charybdes
 in mari reperire est, quot discrimina & peri-
 cula in hoc orbe calamitosissimo. Sicut e-
 nim mare omnium ventorum officina est,
 ita mundus calamitatum theatrum, & velu-
 ti omnium malorum colluuius. Demum
Non mare tot guttas, quot mala mundus habet.
 Mundus scilicet mare est, in quo infelix A-
 dam eum omni posteritate, propter vnum
 peccatum originis, naufragium passus est.
 O naufragium deplorandum! in quo om-
 nes illæ pretiose gratiarum merces in Para-
 diso terrestri possessæ, vno momento; atq;
 inter cæteras pretiosa illa gemma, iustitia
 inquam originalis, pessum iuere. Est mare
 illud vndosū, in quo à primo natiuitatis die
 submersi sumus, & quidē sine vlla emergen-
 di spe, nisi sol nobis Baptismi radiis suis emi-
 cantib. affulgeret: Adeo vt quemadmodum
 nihil periculosius est, quam in mari nauiga-

H h re;

re; ita nihil etiam cum maiori coniunctum discrimine, quam in hoc mundo & viuere & agere. Quanto namq; nauigantes sese exponant periculo optime Menander Poeta inuinit, *Satus est pauperem in terra viuere, quam diuitem nauigare.* Quin & tria per omnem vitam sibi accidisse dixit Cato, quorum potestea poenitisset; primum, si quid arcani foeminae credidisset; secundum, si quopiam nauigio uectus esset, quo pedestri itinere peruenire licuisset; tertium, si quis dies ipsi per negligentiam absque fructu effluxisset. O vere dignam Romano sententiam! Magna quidem hæc, at quanto maiora in vasto hoc & ventoso mundi salo pericula occurrunt? omnibus quippe qui id pernaugarunt non secus male cecidit, quam cymbæ huic Apostolorum, quæ in altum prouecta naufragij periculum subiit; *Nauicula autem in medio mari iactabatur fluctibus.* Hinc Ionas quoque in plenum mare prouectus, ingens vitæ discrimen adiit: *Et facta est tempestas magna in mari, & nauis periclitabatur.* Quare nihil aut tutius, aut securius est, quam in terra ambulare, hoc est, humilitatem consecrari, de qua & verum illud est:

Qui iacet in terra non habet & inde cadat.

Summus ille oratorum Græciæ, Isocrates, de Atheniensi repub. quondam dicere solebat, Athenas quidem esse ad peregrinandum iucundissimas, verum ad inhabitandū non adeo securas. Verum cur tale patriæ tribuis elogium, Isocrates? Merito quidem: neque enim vlla fuit in toto orbe respub. quæ cum illius ingratitude sit comparanda, nam quos aliquando ad aliquod culmen honoris, aut dignitatis fastigium euexit, eos celeriter ad inimum infamiæ gradum deturbauit: hos magna cum ignominia in exilium pelles, illos autē iniquis iudicijs ad mortem & cicutam condemnans: testes mihi sunt Phociones, Pericles, testes Demosth. & Socrates. Idē ipsum mihi de mari huius mundi liceat dicere, quod ad peregrinandum & deambulandum quidem iucundissimum est, ad inhabitandum a. plenum periculis; vt nihil omnino in rerum natura sit, quod cum huius ingratitude sit conferendum: omnes namq; quos ad honorum culmen sublimes euehit, mox

ad inimum infamiæ gradum deturbat. Exempla tam felici fortunæ aura afflatus, vt primus a Rege inter Satrapas fuerit, totius regni habenas contuleret, & ad eius vocem omnes contemiscerent, sequenti die laqueo vitam finit. Holofernes princeps militiæ Regis Nabuchodonosor in obsessioe Bethulix, cum Iudith frui amoribus, & vrbe potiri sese sperat, capite simul & vita priuatur: *Ecce caput Iudith. Holofernis principis militiæ Assyriorum, & ecce conopæum illius in quo recumbebat in ebrietate sua, ubi per manum femina percussit illum Dominus Deus noster.*

Descendam ad historias profanas, & demonstrabo quam multi fluctibus & vorticibus huiusce maris obsopti sint. Alexander ille Macedo, cui semper fortuna læto artisit vulnere, qui totum terræ orbem nominis sui terrore impleuit, imperiū per omnes mūdi terminos extendit, cui vnus orbis non sufficit; eo superbiæ arrogantiaq; deuenit, vt non amplius Philippi, sed Iouis filius appellari uoluerit. Quas adhuc ipsi tragædias munde excitabis? ecce tibi eūdem post tot victorias, tot trophæa, tot inanes honorum titulos & deliramenta, in medio vitæ cursu violenta morte abreptū, & triginta dies inhumatū bestis & volucris in prædam relinqui, regnum quoque eius diuisum est, fastus & superbia ad nihilum redacta; corpus ludibrio omnium expositum, & anima infernalib. mancipata tormentis. Anne hæc ingrate tuis cultorib. reddis præmia? An non est Iulius Cæsar, qui per nostras hæc Gallias toties Romanas acquisit, las victor circumtulit, cum quintū Dictator Iulius Cæsar & triennio Imperator fuisset, quinquages cū sar post 10. hoste congressus semper victor rediisset, Romam victorijs inflatus reuersus, in Senatu in 10. vultu conspectu populi Romani, viginti & amplius vulnerib. confossus, ludibrium fortunæ fossus est demonstrauit. O tragicam immanitatem! nunc, & mundo securus confide, & in infido hoc mari fiduciæ anchoram fige. Mundus scilicet scæna fortunæ est & theatrum, in quo lugubres ipsa tragædias exhibet; atroces sc. Thyestes, Atreos, Agamemnonas, dramata Regia & imperatoria; vtpote quæ in summis solu ludit, & solos magnates spectandos proponit.

Apophtib. Menandr. Trium re- rum Cato- nem poeni- tebat.

Ioan. 2. Matt. 14.

Ion. 1.

Apophtib. Isocratis Elian. l. 12.

Exempla ingratitudi- nis mundus ostendit. Iudith. 13. necatus. ginta dies iacet infel- pultus.

Plutarch. in Iulio. 10. vultu- ribus con- fossus est.

ponit. proh quantos fluxus & refluxus in hoc mari glaciali cernere est, quot fortunarum mutationes, quot superbiorum euefiones, & quantam, proh Deus! rerum vicissitudinē?

Adsis igitur huc Aulice, qui securus in hoc Euripo nauigas, libero cursu, vndas, procellas, & naufragia non pertimescens, euagaris; adsis inquam huc mecum, & in littore maris confidentes paulisper philosophemur. quaquæ quor parer, circumferas oculos, & vide num in vasto Oceano, locum vnum, aut angelum, aut minimum recessum reperire sit qui à naufragio tutus sit, indica mihi, si potes, & locum in mundo, qui periculum aut fortunæ iacula & ludibria, in tuto positus non perhorrescat. Penetra iterum, si lubet, intimos Oceani sinus, & si potes, vnicam quæ careat salugine guttam exhibe; venias deinde ad mundum, & vel vnam voluptatem eius demonstra quæ amaritudine non sit permixta. Non on perferas vllam; nam extrema gladij luctus occupat. Premit voluptatem cito pede tristitia, gaudium luctus; mel felle permixtum est, & dulcedo myrrha. Denique ipsa viscera & intima penetralia maris perferutare, ad imas abyssos descendere; & superius præter inconstantiam, in medio præter falsum gignē, inferius præter arenas, nil reperies: idem de mundo hoc esto iudicium, tenta eum & metire quotiescunq; volueris, fundum eius, nihil præter arenam, cineres, & meram vanitatem esse perspicies.

At satis iam in mundi hoc pelago fluctuauimus, ad littora nauiculam propellamus. Nauicula porro in qua Apostoli tempestate quatuntur, Ecclesiam nobis repræsentat: atq; ita eam intelligit B. Clemens; *similis est*, inquit, *status Ecclesia magne nauis, quæ ex diuersis regionibus viros portat per vndosum pelagus in securum portum & magnam ciuitatem.* Vere quidem: Ecclesia quippe est nauis bellica, pro fide Iesu Christi decertans, nauis vincis nescia, in expugnabilis: nauis quæ oppugnari potest, at non expugnari; quæ quidem fluctibus & procellis impetitur, sed nunquam immergitur.

Fluctuat, at nunquam mergitur illa ratio.

Lapis integer Tradunt naturalium rerum scriptores, ger in aqua in Scyro insula lapidem reperiri, qui integer

quidē in aquam proiectus natat, at commiproiectus nutus mergatur. Super huiusmodi petram natat. ædificata est Ecclesia, qua petra integra & *Plin lib. 36. cap. 17.* indiuisa permanēte, illa in aquis mundi huius fluctuat; at hæresibus & schismatibus in diuersas diuisas partes, mergitur, & fundum petit. Ecclesia denique est nauis regia, quo eam Salomon nomine nuncupauit, *terribilis et castrorum acies ordinata: nauis Cant. 6.* sane terribilis, dæmonibus extimescenda, ad præliandum peridonea, in qua Iesus Christus nauclerus est, crux malus, virtutes vela, charitas funes, sacramenta bombardæ, gratiæ propugnacula & munimenta, & S. Spiritus dulce Zephyri flabrum: teste Dauide: *Spiritus tuus Psal. 142.* bonus deducet me in terram rectam. In hac quoque nauis copiam nauales sunt in tres turmas diuisæ: vna Ecclesiasticorum & sacerdotum, altera Laicorum, tertia Religiosorum.

Quamuis autem summa potestas penes Christum sit, qui summus Gubernator & Imp. huius exercitus est; tamen quoniam maiores adhuc & potentiores exercitus habet; scilicet Angelorum in cælis, Dæmonum apud inferos, & omnium creaturarum in hoc mundo: & quoniam necesse non est omnibus, præterquam animabus Beatorum in cælo visibilem se exhibere; ideo S. Petrum & omnes eius successores, veluti vicarios generales in hac militante Ecclesia, summa in eo translata potestate, reliquit, ut quidquid in exercitu Reges deesse viderint, libere decernant ac statuunt. *Constituit eum Dominum domus Psal. 104. sua. & principem omnis possessionis sue.* Imprimis autem ut veluti dux & chiliarcha foret cum plenaria potestate.

Ecce tibi in hac prima turma, veluti in prima acie sub summo illo Pōtifice, Iesu Christi Delineatio vicario, Episcopos, veluti Tribunos militum exercitus, non quidem cum absoluta potestate constitutos; sed veluti in sortem sollicitudinis vocatos, ut diocesium suarum veluti legionum quarundam cōmodis salutiq; inuigilent. Pone eos sequuntur Pastores Ecclesiarum, veluti Centuriones, aut primipili. In secundam vero turmam nobilitas, populus atq; omnes laici coniecti sunt, mediam & cōfertam aciem ex hac nauis decertantium constituentes; omnes enim in Baptismo in hunc exercitum nomi-

na dederunt; omnes in Confirmatione lustrati sunt, & arma acceperunt; omnes demum stipendia meruerunt, & annonam acceperunt in Sacramento Eucharistia. In tertia vero turma velut in vltima triariorum acie, Religiosos diuersis muniis & officijs destinatos occupatosque contemtor. Horum nonnulli in vallis vigiliis agunt, & in propugnaculis locisque eminentioribus veluti in specula excubant, vt videant, ne quid Resp. Christiana detrimenti capiat; vt sunt Conuentuales & Mendicantes in vita actiua vt plurimum occupati. alij ceu vitæ prodigi, & omnino voluntarij, extra castra se subiiciunt, hostem inuadunt, velitationes assiduas committunt, magna inimico damna inferentes; Anachoretæ l. & Sedentarij. Alij etiam, veluti in certum sese periculum conicientes, in montibus quodammodo excubant, in desertis figunt tentoria, inimicum inuadunt, insidias & fraudes eius detegunt, & aperto eum Marte aggrediuntur, semper eremicolæ.

An non illa vere excellens nauis est probe armata, egregie instructa, atque ad omnem impetum propulsandum paratissima: quæ nihil sane est aliud, quam valida illa turris Dauid, mille armis & clypeis circumdata: *Mille clypei pendent ex ca, & omnis armatura sortium.* Est nempe nauis illa *instituta de longe fortans panem.* Patet æternus diues ille institutor est: Iesus Christus, sacer panis: Ecclesia, nauis quæ illum vehit, & quidē de longe, hoc est, a cœlestib. sedibus à summo cœlo nempe egressa eius. Vere inquā panis de longe veniens, panis tanto tempore expectatus, panis quo totus terrarum orbis enutritus est. Notate rem Auditores: panis nauticus, qui in nauas distribuitur, solet esse bis coctus, qualis profecto Iesus Christus est, bis cogenit⁹, semel quidē in sinu Patris æterni: iterum vero in sacro Virginis utero. Vere igitur nauis Ecclesia dici ac nominari potest.

Proponite vobis ob oculos Auditores, nauem quam Salomon tertio quoque anno in Tharlis mittere solebat, *deserentem inde aurum & argentum, & dentes elephatorum, & simias, & pauos.* Quid putatis hinc designari, Auditores? Aliud nihil quam nauim Eccle-

sia, quæ non in mari Tharisco, sed in mundi huius oceano nauigat, aurum fidei, ebur charitatis, & argentum spei semper deferens; adhæc pauos & simias, id est, bonos & malos. Ecclesia deniq; est, nauis salutis extra quæ nulla est salus, cuius figuram Arcam Noe fuisse arbitror: omnes namq; qui extra Arcam tempore diluuij erant, naufragio cōsumpti sunt; ad eundē plane modum, omnes qui in agris sunt, & extra nauim Iesu Christi, periculo expositi sunt, & in extremo salutis discrimine versantur. Tu inquā vere nauis es, ô Ecclesia, & quæ sola, ingentes illos thesauros, Sacras nimirum litteras, Sacramentorum gratiam, & miracula cōtines. Tu sola es triremis illa Prætoria, quæ præclaro hoc Catholica nomine diceris: cæteræ quæ in mundi huius mari feruntur, nihil sunt aliud quam myoparones & cymbæ piraticæ, mare hoc vndecumq; infestum reddentes; nauigiola prædonum, & falsariorum, pseudoprophetarum, & ministrorum Satanæ. Tu sola totum orbem circumlustrasti, & ab vno populo ad alterum vsque vela tua extendisti. Cymbæ Mahometicæ, Nestorianæ, Eutychianæ pestiferis infectæ hæresibus, qui Orientem tantum lustrarunt, nunquam ad Occidentem pertingere, aut nostros limites infestare potuerunt. Myoparones Lutherani aut Calvinistici nunquam mare Mediterraneum transiere, vt Africa, Asia, quo mundi Ægyptum deniq; perlustrant, ne ipsam quidem Græciam: nihil vniquā tale trans mare, cuiusmodi tu doces, auditum est Luthere. At tu, ô nauis prætoria omnia circumnauigasti, omnes terras, omnia regna clangore & sonitu tubarū tuarum excitasti; nam Proph. teste, *in omnem terram exiit sonus eorum:* cursum tuum à polo Arctico vsq; ad Antarcticum: quin & etiamnum hodie in Oriente vsq; ad Indias enauigas, in Occidente vsq; in Americam, in Septemtrione ad vsq; Iapones, in meridie ad vsq; Brasiliam: per omnia denique mundi climata ad ipsos vsq; Antipodes pertendis. At audire mihi frementes hic videor ventos, videamus quid postulent.

IV.
Porro venti, qui tanto impetu nauem Venti qui hanc cōcutiunt & percellunt, persecutiones nauem sunt & minæ tyrannorum. Quot porro ventis, &

Cant. 4.
Pro. 31.

Psal. 28.

3. Reg. 10.

Gen. 7.

Ecclesiastum sola orbem pertransiuit.

Hæreses paruo ali- angulo con- tinentur.

Psal. 18.

perunt per-
secutionem
denotant.

ti, & quam validi è Judaica cauea prodeun-
tes nauem hanc impetierint, & quæ quale-
que tempestates hinc aduersus eam excitatæ
sint, vix dici potest, Auditores. Ipse quippe
gubernator & Palinurus noster in crucem ac-
t^{us} est, S. Steph. lapidatus, S. Iacob. è pinnacu-
lo præceps datus, omnes denique Apost. dis-
persi & in fugam acti sunt. Quantos crude-
litate immanitateque Aquilones excitauit
Paganismus & gentilitas? quantas tempestates,
poitenta illa Imperatorum, Neronis,
Decij, Domitiani, Valeriani, Maximini, Tra-
iani, Iuliani, Diocletiani, alique innumeri?
Quantis, proh Deum immortalē tempe-
stibus, quantis procellis, quantis denique
turbibus conuallata es ò Ecclesia! Decu-
mani omnino fluctus te concusserunt, at non
excusserunt.

Damasus in
vita Marcel
Eusebii hist
Eid. l. 8. c. 1.

Damasus Papa multis cum lachrymis &
suspitiis narrat mala, quibus Diocletianus
Ecclesiam impetruit, quibusque septendecim
Christianorum millia, diuersis tormentorū
generib. è medio sustulit. Quin & Eusebius,
qui ea tempestate vivebat, historiarum mo-
numentis prodidit, omnes Romanos carce-
res & ergastula ita Christianis oppleta fuisse,
vt locus non esset ijs qui in eadem propter
delicta capitalia essent coniecti. Addit insu-
per, eundem ipsum tyrannum, verum Chri-
stianorum flagellum, eo immanitatis procef-
sisse, vt omnes quotquot de Religione Chri-
stiana tractarent, libros, publico edicto cre-
mandos iusserit: quo hac ratione omnem pe-
nitentiam Religionis Christiana memorie men-
tibus hominum euelleret. O barbariem inau-
ditam! Quis obsecro, inquit Eusebius, inte-
rius animo nõ commoueretur, cum quod hi-
sce nos oculis aspeximus, tot sacra volumina,
tot diuinas scripturas in rogum medio foro
conijci videret? quis quæso hæc intuens sibi
temperet à lacrymis? Vere enim tunc factus est
motus magnus in mari, ita vt nauis operiretur flui-
dibus. Distraxit hæc tempestas triginta con-
tinua serie Romanos Pontifices martyrio in-
clytos: exterminauit hæc eadem vno turbine
ex Oriente & sinibus Africa ducentos vigin-
ti Episcopos, quos Symmachus Papa profu-
gos, & in Sardiniam profectos liberaliter fouit,
quibusque vitæ necessaria subministra-

uit. Hem quæ tempestates, hem quinam tur-
bines!

At nondum hic subsistimus, turbines & a-
quilonēs hæreseon hanc itidem nauim mitū
in modum conuallauerunt, vt facta sit tempe-
stas magna. Hem! quanam rabies ab Arianis
excitata est? ita vt totus pœne terrarum orbis
mergeretur, & præ angustia cordis clamaret,
Domine perimus, & vt B. Hieronymus testatur,
ingemisceret, & se Arianum esse miraretur. To-
tus pene mundi ambitus ab hac hæresi demē-
tatus fuit: multi eam Reges & Principes fo-
uerunt, plurimi eam Episcopi amplexati sunt,
eamdem Constantius, Valens Imp. Reges
Gothorum in regno Italia, Vandali in Afri-
ca, deinde Iconomachi, Leo Isauricus, Con-
stantinus Copronymus, Philippus, Armenij,
& plurimi alij, & lingua, & armis defenden-
dam suscipere. Quin & tradit in Chronicis
suis Sigebertus, quod notatu dignum, im-
pium illum & infandum Copronymum plu-
res è medio Catholicos, quam vllum vmq̃
tyrannum, sustulisse.

Quas deinde turbas, quæ prælia, quos
turbines, quas tempestates, vnicum illud
monstrum, in Saxonia cauernis natum Lu-
therus, anno Domini M. D. XVII. temporibus
Leonis Papæ & Imperatoris Maximilia-
ni, in Germania excitauit? Indulgentias Pon-
tificias oppugnat, Purgatorium penitus ne-
gat: aduersus Episcoporum potestatem de-
bacchatur, denique contra vniuersam Eccle-
siam arma mouet & prælia. Quos porro tur-
bines persensisti ò Gallia? quibus tempestati-
bus conuallata es propter nefandum nefan-
di illius Caluini furorem? tempestatibus, in-
quam quæ tuæ campanilia destruxerunt, al-
taria tua euerterunt, templa tua prostrauerunt:
tempestatibus, quæ sacerdotes tuos ex-
cruciarunt, monasteria tua confregerunt, i-
magines tuas demolita sunt: tempestatibus,
quæ sacros tuos calices eliquarunt, benefi-
cia inuaserunt, & omnia tua sancta concul-
carunt, profigarunt, profanarunt. *Horresco
referens*. Vide etiamnum hodie euaporantes
fumos ò Gallia, & illa tua eruenta vulnera
nondum obducta sunt, *Nunc cinis est ubi Troia
fuit*. Verum tandem aliquando clemens ille
Pater, imperauit mari & ventis. Cohibuit

Crudelitas
Arianorum
Dial. cont. a
Luciferian.

Ventus hæ-
reses.

Rabies Lu-
theri.

Castigatio-
nes in eos
qui Ecclesiam
persecuti
sunt.

Exod. 14.
Num. 17.

hic Æolus emissos carcere ventos, turbines sedauit, & serenitatem superinduxit Pharao, primus Ecclesiæ persecutor, in Rubro mari sepultus est. Terra dehiscens primos Schismaticos Core, Dathan, & Abiron viuos ad inferni barathrum transmisiit: Iudæi mille calamitatibus ubiq; terrarum circumuallati, omnium ludibrio & sannis sunt expositi, omnes illos Imperatores Romanos, Christianorum carnifices: omnes quoq; illos Ecclesiæ inimicos, inaudita & calamitosa morte ultor Deus puniuit. Nero namq; sibi ipsi tortor fuit, Decius à Gothis superatus, & castris exutus, misere in vndis suffocatus est: Trajanum paralytis ad mortem vsq; excruciauit. Maximinus graui oculorū dolore oppressus, sibi ipsi sperans succurrere, mortem potius accersuit: Valerianus à Rege Persarum in captiuitatem ductus ephippiarij munus exerceuit, stapedē tenens barbaro Rege equum conscendente. O vindictam diuinam! o meritis punitiones! Iulianus quoq; vt D. Greg. Nazianz. tradit, miraculoso ictu lanceæ è medio sublatus, sepultura caruit. Valens Arianorum partes fouens, Arianus & ipse viuos, teste Rufin. conflagrauit. Hæc sc. pœna fuit eorum, qui hæreticos & hæreses fouerunt.

Grat. 2. in
Iulian.

Lib. 11.

Athanas.
orat. cont.
Arian. Rufin
lib. 20. hist.

Cochlæus
in vita Lu-
cheri.

Bolsetus in
cius vita.

Videamus modo tragicum finem & lugubrem catastrophem Hæresiarcharum. Arius dysenteria vexatus, & internis cruciatibus torminibus, in latrinis animam emisit, vt D. Athanasius & Rufinus testantur. Manichæo viuo Rex Persarū, vt Epiphanius hæresi LXVI. scribit, pellem detraxit. Nestorij impiam linguam vermes blasphemix vindices corroderes, mori coegerunt, At suauius multo Lutherus vitam finiit, bene namque potus, & cibus distentus, absq; vilo externo pietatis signo, cubitum secedens, apud inferos pernoctauit. Zuing. Cochlæo teste, agmen aduers. Catholicos ducens, armatus in acie interfectus est. Carolstadius, Ministrorum Basiliensium relatione à diabolo suffocatus interiit. At non tu omnium scelestissime Caluine, infelici & pœne tragico exitu vitam finiisti? à vermibus sextipedibus velut Herodés, velut Antiochus, & velut Maximinus fuit consumptus: quin & inuocatis dæmonibus, saribundus & desperans miserabili castropha animam emisit.

Discite igitur iustitiam moniti & non temere Virgil. 6. diuos. Hac ratione turbines isti quieuerunt, Æneid. hoc modo mare pacatum, & facta est tranquillitas magna, pax quidem reddita Ecclesiæ, quies fidelibus, & nauiculæ securitas.

Tu vero Deus æternæ, qui ventis & mari imperas, verus protector & defensor Ecclesiæ, animarum nostrarum zelator, qui post tempestatem, tranquillum: post imbres, serenitatem superinducis: quique non permittis continuo terram diluuiio tegi, nec semper in caelis tonas, aut tempestatem cōtinuam cies: defende obsecro, Ecclesiam tuam, concede pacem, hæreses omnes extingue, & turbines hos, qui tempestates procreare gestiunt, longe dispelle. Ante omnia autem o Pater æternæ, & omnipotens, miseris nostras animas, quæ in huius carnis passionibus non secus ac nauis in medio Oceano, fluctuant, conserua: tu eas dirige, tu earum gubernator sis, tu cynosura, tu eis omnia, quæ vbi ventus cessauerit, & tranquillitas magna facta fuerit, fidele tibi & nunquam deficiens hic in terris obsequium, & sempiternum in cœlo præstabit. Amen.

DOMINICA PRIMA IN QUADRAGESIMA.

Partitio.

- I. Quis tentator hostis?
- II. Quodnam desertum tentatoris?
- III. Quod desertum tentati?
- IV. De Duellibus ipsi, trinod. duello.
- V. Cur trina fuerit tentatio?

Ductus est Iesus à spiritu in desertum, vt tentaretur à diabolo. Matth. 4.

FIGVRA.

IVQVNDVM sane spectaculum fuit, Auditores pusillum illum adolescentem Dauid, in campis Iudææ, exigua armatum funda, aduersus magnum illum Goliadam Principem Philisthijm, qui quadraginta diebus agminibus Israel exprobrauerat, procedentem videre: jucundum quoq; fuit, vnico fundæ ictu in fronte, illam molem carneam cōcidentem, honore simul & vita priuatam, in-
tueri,

1. Reg. 17.